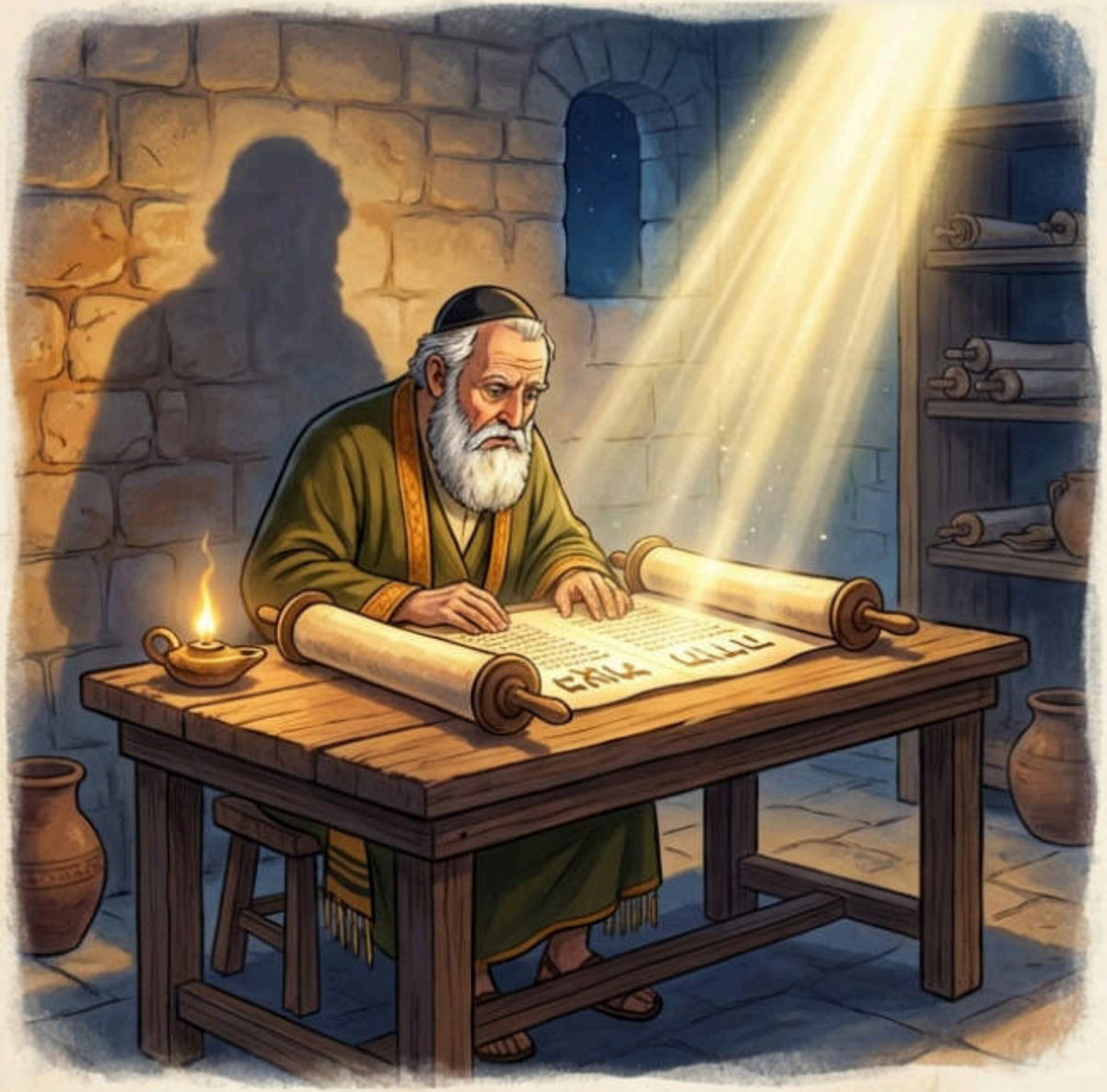
הִלֵּל ושמאי הזקנים

שְׁתֵּי דְּרָכִים, לֵב אֶחָד לַשָּׁמַיִם

NotebookLM

שמאי הזקן – דרך האמת והדקדוק

שמאי היה צדיק גדול שאהב את ה' בכל לבו. הוא היה קפדן ודיקן גדול במצוות. הוא האמין שאת רצון ה' צריך לקיים בשלמות, בלי שום וְתוּרִים.

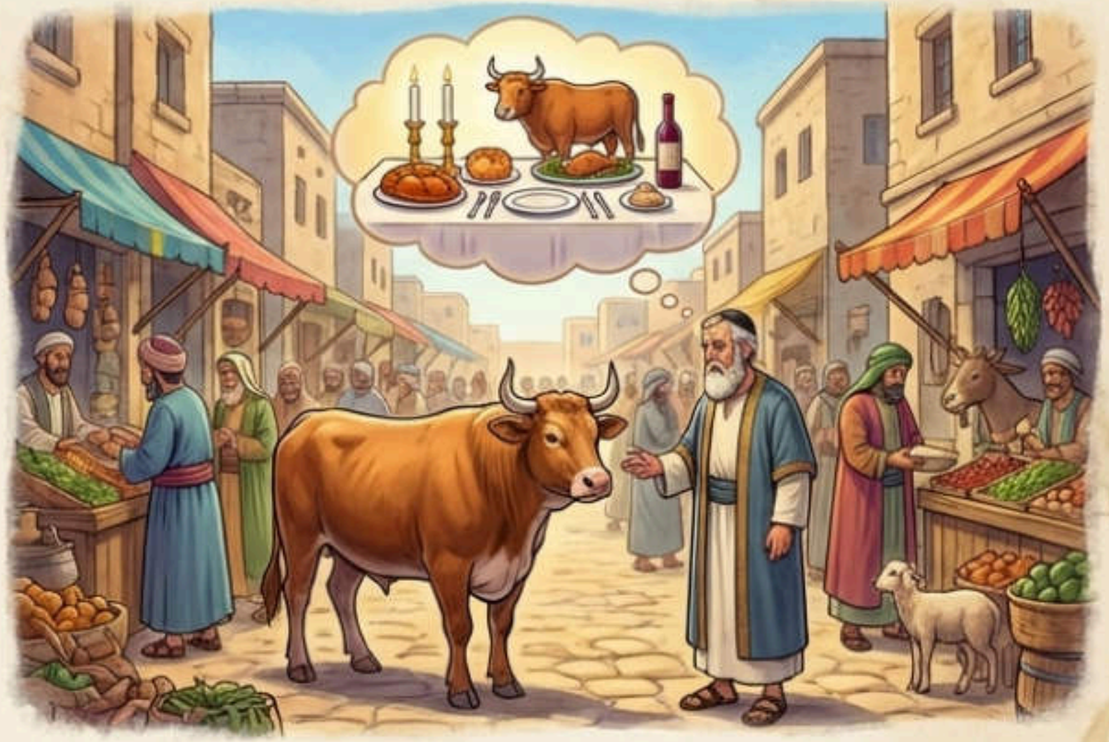
"יְקוֹב הַדִּין אֶת הָהָר!"

זֶה אוֹמֵר שֶׁהָאֱמֶת שֶׁל הַתּוֹרָה חֲשׁוּבָה מֵהַכֹּל.

NotebookLM

כָּל מַעֲשָׂיו – לְשֵׁם שָׁמַיִם

אַהֲבָתוֹ של שמַאי למִצְוות הָיְתָה עֲצוּמה:

* **לִכְבוֹד שַׁבָּת:** כָּל השָׁבוּעַ, כְּשֶׁשמַאי מָצָא **בְּהֵמָה** נָאָה, מִיָּד אָמַר: **"זוּ לְשַׁבָּת!"** וְשָׁמַר אוֹתָהּ. אם מָצָא אַחֶרֶת יָפָה מִמֶּנָּה, שָׁמַר נַהֲשְׁנִיָּה וְאָכַל אֶת הָרִאשׁוֹנָה.
* **חִינּוּךְ לְמִצְוות:** כְּשֶׁנּוֹלַד לוֹ נֶכֶד, פִּחֵת שמַאי אֶת הַמַּעֲזִיבָה (הַתִּקְרָה) וְסִכֵּךְ עַל גַּבֵּי הַמִּטָּה, כְּדֵי כְּדֵי שֶׁגַּם הַתִּינוֹק הַקָּטָן יִהְיֶה בְּסֻכָּה כְּשֵׁרָה.

NotebookLM

הִלֵּל הַזָּקֵן – דֶּרֶךְ הָאַהֲבָה וְהָעֲנָוָה

הִלֵּל הַזָּקֵן הָיָה נָשִׂיא יִשְׂרָאֵל, צַדִּיק עָצוּם וְעָנו גָּדוֹל. מִדַּת הַסַּבְלָנוּת שֶׁלּוֹ הָיְתָה מְפֻרְסֶמֶת. הוּא הֶאֱמִין שֶׁצָּרִיךְ לְקָרֵב כָּל אָדָם לַתּוֹרָה בְּנֹעַם וּבְאַהֲבָה.

מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן: **'אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה'** (פִּרְקֵי אָבוֹת א', י"ב).

המסע מתחיל...

בזמנם של הלל ושמאי, הגיעו שלושה גויים, שלא הכירו זה את זה. כל אחד מהם רצה בכל לבו להצטרף לעם ישראל ולהיות קרוב לה'. הם שמעו על החכם הגדול שמאי, והלכו אליו תחילה.

NotebookLM

הַגֵּר הָרִאשׁוֹן: 'רַק תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב!'

הַגֵּר: "גַּיֵּר אוֹתִי, אֲבָל בִּתְנַאי שֶׁתְּלַמֵּד אוֹתִי רַק אֶת הַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב. אֲנִי לֹא מַאֲמִין בְּבִתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה."

שַׁמַאי: שַׁמַאי רָאָה בָּזֶה זִילְזוּל גָּדוֹל. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהָבִין אֶת תּוֹרַת ה' בְּלִי הַהֶסְבֵּרִים שֶׁל חֲכָמִים? הוּא גָּעַר בּוֹ וְהוֹצִיאוֹ בִּגְזִיפָה, כְּדֵי לְהָגֵן עַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה.

NotebookLM

הַגֵּר אֵצֶל הִלֵּל: חָכְמַת הָאָלֶף-בֵּית

הַגֵּר הָלַךְ לְהִלֵּל. הִלֵּל קִבֵּל אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה וְהִתְחִיל לְלַמֵּד אוֹתוֹ אָלֶף-בֵּית.
הִלֵּל: 'הַיּוֹם נִלְמַד: א', ב', ג', ד'.'
*לְמַחֲרַת, הָפַךְ הִלֵּל אֶת הַסֵּדֶר.
הַגֵּר: 'אֲבָל אֶתְמוֹל לֹא אָמַרְתָּ לִי הָכִי!'
הִלֵּל: 'רָאִית? כְּמוֹ שֶׁבָּאוֹתִיּוֹת אַתָּה סוֹמֵךְ עָלַי, כָּךְ תִּסְמֹךְ עָלַי גַּם בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה' הַגֵּר הֵבִין וְקִיבֵּל עָלָיו לִלְמֹד הַכֹּל מֵאַהֲבָה.

NotebookLM

הַגֵּר הַשֵּׁנִי: 'כָּל הַתּוֹרָה עַל רֶגֶל אַחַת!'

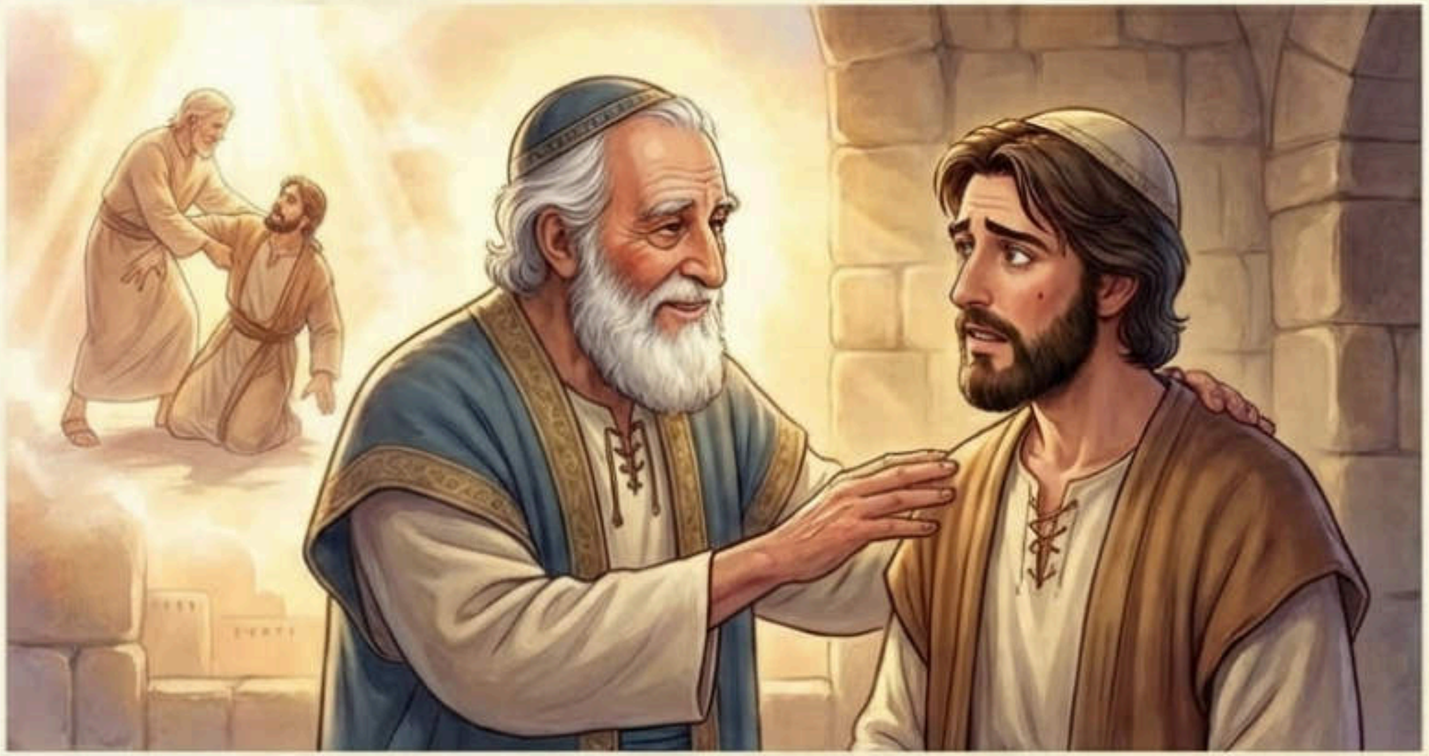
הַגֵּר: "גֵּיֵר אוֹתִי, בְּתְנַאי שֶׁתְּלַמֵּד אוֹתִי אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ בְּעוֹדִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת!"

שַׁמַּאי: שַׁמַּאי רָאָה שֶׁהָאִישׁ מְזַלְזֵל בְּגַ"דָ וְעִמָּק הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְדָחַף אוֹתוֹ אוֹתוֹ הַחוּצָה בְּאַמַּת הַבִּנְיָן שֶׁבְּיָדוֹ.

NotebookLM

הַגֵּר אֵצֶל הִלֵּל: כְּלַל הַזָּהָב

הַגֵּר הָלַךְ לְהִלֵּל וְשָׁאַל אוֹתָהּ שְׁאֵלָה. הִלֵּל עָנָה לוֹ בְּסַבְלָנוּת:

'דְּעָלָךְ סָנֵי לְחַבְרָךְ לָא תַּעֲבִיד.'

(מַה שֶׁשָּׂנוּא עָלֶיךָ, אַל תַּעֲשֶׂה לַחֲבֵרְךָ).

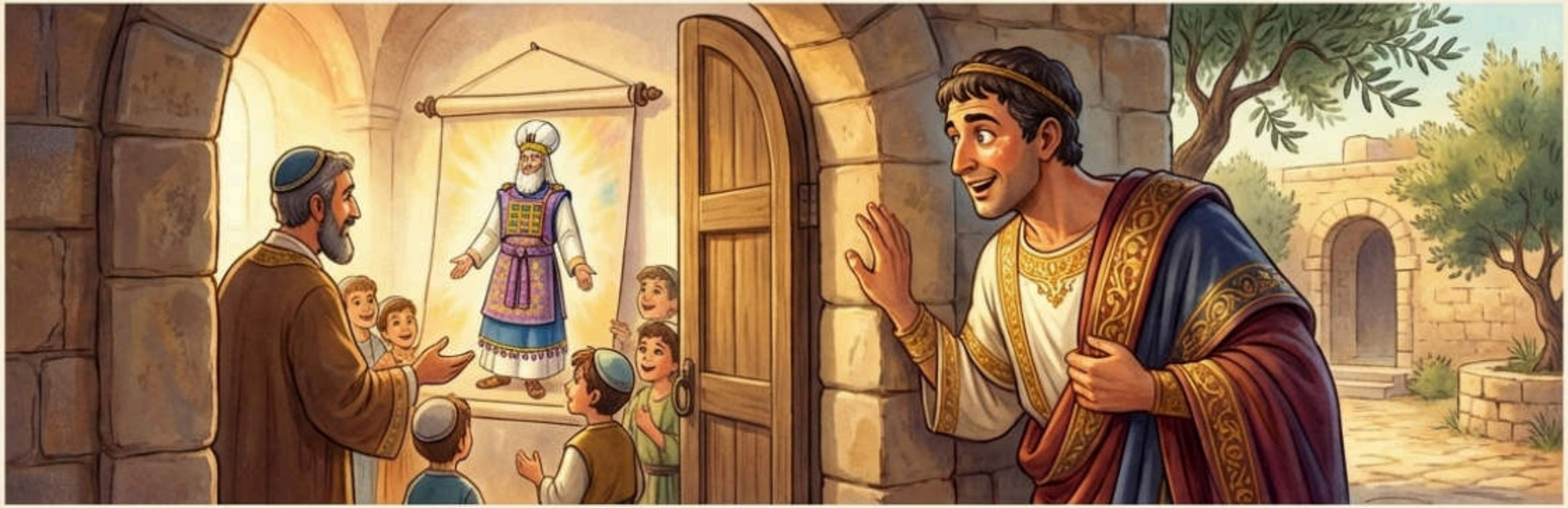
'זוֹ הִיא כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וְאִידָךְ פֵּרוּשָׁהּ הוּא – זִיל גְּמוֹר!'

(וְהַשְּׁאָר זֶה הַפֵּרוּשׁ – לֵךְ וּלְמַד!).

הִלֵּל הֶאֱמִין בּוֹ וְנָתַן לוֹ אֶת הַמַּפְתֵּחַ לְאַהֲבַת ה' וְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל.

NotebookLM

הַגֵּר הַשְּׁלִישִׁי: "אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל!"

גֵּר שְׁלִישִׁי עָבַר אַחוֹרֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְשָׁמַע שִׁעוּר עַל הַיְפִי וְהַכָּבוֹד הָעֲצוּמִים שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל. הִתְעוֹרֵר בּוֹ רָצוֹן עַז לִהְתְגַּיֵּר, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִהְיוֹת הוּא בְּעַצְמוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל.

הַגֵּר לְשַׁמַּאי: "גַּיְּרֵנִי עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּנִי כֹּהֵן גָּדוֹל."
שַׁמַּאי: כְּשֶׁשָּׁמַע אֶת הַבַּקָּשָׁה, דָּחָה אוֹתוֹ. תַּפְקִיד כֹּהֵן גָּדוֹל הוּא עֲבוֹדַת קֹדֶשׁ, לֹא מַשֶּׂהוּ מֻשֶּׂהוּ שֶׁמְּקַבְּלִים בִּשְׁבִיל כָּבוֹד!

NotebookLM

הַגֵר אֵצֶל הִלֵל: דֶרֶךְ הַתּוֹרָה

הַלֵל קִבֵל אוֹתוֹ בְמָאוֹר פָנִים.
הִלֵל: "כְדֵי לִהְיוֹת בְתַפְקִיד חָשׁוּב, כְמוֹ מֶלֶךְ, צָרִיךְ קוֹדֶם לִלְמוֹד אֶת חֻקֵי הַמְלוּכָה. לַךְ לְמַד אֶת הַתּוֹרָה."

הָאִישׁ הָלַךְ לִלְמוֹד בְשִׂמְחָה. כְשֶׁהִגִיעַ לְסֵפֶר בְמִדְבָר, קָרָא אֶת הַפָסוּק:
"וְהַזָר הַקָרֵב יוּמָת" (במדבר א', נ"א).
הוּא הֵבִין שֶׁאַף דָוִד הַמֶלֶךְ, אִם אֵינוֹ כֹהֵן, אָסוּר לוֹ לַעֲבוֹד בַמִקְדָשׁ, וְהֵבִין אֶת טָעוּתוֹ.

NotebookLM

"קֵרְבָנוּ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה"

כָּל שְׁלֹשֶׁת הַגֵּרִים לָמְדוּ תּוֹרָה, הִתְגַּיְּרוּ וְנִהְיוּ יְהוּדִים כְּשֵׁרִים שֶׁאוֹהֲבִים אֶת ה'. לְיָמִים, הֵם נִפְגְּשׁוּ וְאָמְרוּ:

"קַפְּדָנוּתוֹ שֶׁל שַׁמַּאי בְּקָשָׁה לְטָרְדֵנוּ מִן הָעוֹלָם, עַנְתָנוּתוֹ שֶׁל הִלֵּל קֵרְבָנוּ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה!" (שבת ל"א.)

NotebookLM

הַלֶּקַח לָנו: דַּרְכּוֹ שֶׁל הִלֵּל

חֲכָמִים לִמְּדוּ אוֹתָנו מִסְפּוּרִים אֵלוּ דָּבָר חָשוּב מְאוֹד:

"לְעולָם יְהֵא אָדָם עַנְוְתָן כְּהִלֵּל, וְאַל יְהֵא קַפְדָּן כְּשַׁמַּאי."

גַּם דַּרְכּוֹ שֶׁל שַׁמַּאי הִיא דֶּרֶךְ שֶׁל קְדֻשָּׁה גְּדולָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם.

אֲבָל לָנו מוּטָב לִלְמוֹד מִדַּרְכּוֹ שֶׁל הִלֵּל – **לְקַבֵּל כָּל אָדָם** בְּסֵבֶר פָּנִים יָפות, **בְּסַבְלָנוּתיות וּבְאַהֲבָה**, וּלְקָרֵב אותו **לַאֲבִינו שֶׁבַּשָּׁמַיִם**.

NotebookLM

מַה אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים?

3. אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל:

הַכְּלָל 'מַה שֶׁשָּׂנוּא עָלֶיךָ, אַל לַחֲבֵרְךָ' הוּא הַיְסוֹד הֲכִי בָּקָשֶׁר שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ.

2. כֹּחַ שֶׁל הָעֲנָוָה:

הִלֵּל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁעִם סְבָלָנוּת וְעִם עֵינַיִם טוֹבוֹת אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְכָל לֵב וּלְקָרֵב כָּל אָדָם לַה'.

1. כְּבוֹד הַתּוֹרָה:

הַתּוֹרָה הִיא הַמַּתָּנָה הַיְקָרָה בְּיוֹתֵר שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵ'. צָרִיךְ לִלְמֹד אוֹתָהּ בִּרְצִינוּת וּבְיִרְאַת כָּבוֹד כְּמוֹ שַׁמַּאי.

NotebookLM

שְׁאֵלוֹת לְדִיוּן:

1. לָמָּה לְדַעְתְּכֶם שַׁמַאי לֹא הִסְכִּים לְגַיֵּר אֶת הַגֵּרִים? הַאִם זֶה נָבַע מֵרַע חָלִילָה, אוֹ מִסִּבָּה אַחֶרֶת?

2. אֵיזֶה מִשְׁלֹשֶׁת הַסִּפּוּרִים עַל הַגֵּרִים הֵכִי אֲהַבְתֶּם? וְלָמָּה?

3. אֵיךְ הָעֲנָוָה וְהַסַּבְלָנוּת שֶׁל הִלֵּל עָזְרוּ לַגֵּרִים לְהִתְקָרֵב לַה' וּלְאַהֵב עֲלֵיהֶם אֶת הַתּוֹרָה?

פְּעִילוּת הֶמְשֵׁךְ: מְקַבְּלִים בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת

הַשָּׁבוּעַ נִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּים אֶת הַהַנְחָיָה שֶׁל **שַׁמַּאי הַזָּקֵן** עַצְמוֹ, שֶׁהִיא גַּם דַּרְכּוֹ שֶׁל הִלֵּל:

כָּל תַּלְמִיד יִבְחַר חָבֵר אֶחָד שֶׁהוּא פָּחוֹת מְשׁוֹחֵחַ אִתּוֹ בְּדֶרֶךְ כְּלָל, וּבַהַפְסָקָה יִגַּשׁ אֵלָיו בְּמֵאוֹר פָּנִים, יְשַׂחֵק אִתּוֹ. נַרְאֶה לַכֹּל שֶׁבְּכִיתָתֵנוּ, כֻּלָּנוּ חֲבֵרִים טוֹבִים.

NotebookLM